

Wyrok z dnia 27 lutego 2001 r.

I PKN 273/00

Podstawę przeniesienia mianowanego pracownika samorządowego z powodu likwidacji dotychczasowego stanowiska pracy stanowi art. 10 ust. 1a ustawy z dnia 16 września 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych (Dz.U. Nr 31, poz. 124 ze zm.) w związku z art. 7 ustawy z dnia 22 marca 1990 r. o pracownikach samorządowych (Dz.U. Nr 21, poz. 124 ze zm.) w brzmieniu nadanym temu przepisowi przez art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 29 grudnia 1998 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z wdrożeniem reformy ustrojowej państwa (Dz.U. Nr 162, poz. 1126 ze zm.).

Przewodniczący SSN Katarzyna Gonera, Sędziowie SN: Jadwiga Skibińska-Adamowicz (sprawozdawca), Roman Kuczyński.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu w dniu 27 lutego 2001 r. sprawy z powództwa Adama P. przeciwko Urzędowi Miasta C. o przywrócenie do pracy na dotychczasowych warunkach i dodatek służbowy, na skutek kasacji powoda od wyroku Sądu Okręgowego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Lublinie z dnia 31 stycznia 2000 r. [...]

o d d a l i ł kasację.

U z a s a d n i e

Wyrokiem z dnia 5 października 1999 r. Sąd Rejonowy-Sąd Pracy w Chełmie przywrócił Adama P. do pracy w Urzędzie Miasta C. na stanowisku dyrektora Wydziału Spraw Administracyjnych i zasądził na jego rzecz kwotę łączną 5.034 zł brutto tytułem dodatku stażowego z odsetkami ustawowymi od oznaczonych w wyroku kwot miesięcznych. Sąd Rejonowy ustalił, że powód, zatrudniony w pozwanym Urzędzie od 1 września 1992 r. początkowo na podstawie umowy o pracę, stał się od 20 listopada 1998 r. pracownikiem mianowanym i objął stanowisko kierownika Wydziału Spraw Obywatelskich. Oprócz wynagrodzenia zasadniczego i dodatku funkcyjnego,

pobierał dodatek służbowy w kwocie 739 zł brutto miesięcznie. W dniu 11 lutego 1999 r. Prezydent Miasta C. zlecił powodowi wykonywanie innej pracy niż określona w akcie mianowania, mianowicie na okres od 11 lutego do 10 maja 1999 r. powierzył mu obowiązki pełnomocnika do spraw organizacji i przygotowania prac związanych z opracowaniem strategii rozwoju miasta. Pismem z dnia 15 lutego 1999 r. pracodawca nie przyznał powodowi dodatku służbowego, bez jakiegokolwiek uzasadnienia. Decyzją z dnia 1 kwietnia 1999 r. Prezydent Miasta przeniósł powoda na stanowisko inspektora w Wydziale Spraw Administracyjnych z powodu likwidacji stanowiska kierownika Wydziału Spraw Obywatelskich. Stanowisko to formalnie uległo likwidacji wraz z Wydziałem Spraw Obywatelskich na podstawie uchwały Rady Miejskiej w C. z dnia 21 marca 1999 r., podobnie jak i stanowiska kierowników innych wydziałów. Do tych zmian został także dostosowany regulamin organizacyjny. Z drugiej jednak strony powstały nowe wydziały, a niektóre z dotychczasowych otrzymały tylko inną nazwę, tak zresztą jak i stanowiska kierowników wydziałów, które zostały zastąpione stanowiskami dyrektorów wydziałów.

W ocenie Sądu Rejonowego nie doszło do faktycznej likwidacji stanowiska powoda, tj. stanowiska kierownika Wydziału Spraw Obywatelskich, tak zresztą jak i samego Wydziału Spraw Obywatelskich. Wydział ten został po prostu inaczej nazwany, mianowicie Wydziałem Spraw Administracyjnych, który wykonuje te same zadania. Również stanowisko dyrektora tego Wydziału - to w rzeczywistości stanowisko kierownika Wydziału Spraw Obywatelskich, które zajmował powód. Tak więc żądanie powoda, by go przywrócić na stanowisko dyrektora Wydziału Spraw Administracyjnych, było uzasadnione wobec regulacji zawartej w art. 45 § 1 KP w związku z art. 31 ustawy z dnia 22 marca 1990 r. o pracownikach samorządowych (Dz.U. Nr 21, poz. 124 ze zm.).

Gdy chodzi o dodatek służbowy, to podstawę prawną jego przyznania stanowił § 5 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 lipca 1990 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz.U. Nr 111, poz. 493 ze zm.). Szczegółowe zasady przyznawania tego dodatku zostały określone przez stronę pozwaną w regulaminie przyznawania i wypłacania dodatku służbowego z dnia 1 grudnia 1991 r. Wprawdzie według § 2 ust. 3 tego regulaminu podstawą jego przyznania jest miesięczna ocena pracy pracownika dokonana przez kierownika wydziału, złożona w formie wniosku (wraz z jego uzasadnieniem) do Prezydenta Miasta, lecz brak wniosku oznacza, że kierownik ocenił pracę pracownika jak w poprzednim miesiącu, wobec czego dodatek

służbowy również przysługuje jak w poprzednim miesiącu. Jednocześnie regulamin ten wskazuje przesłanki, których powstanie powoduje utratę prawa do dodatku. Tak więc - zdaniem Sądu Rejonowego - dodatek służbowy w pozwanym Urzędzie nie ma charakteru nagrody, a wobec tego że w czasie od 1 kwietnia do 31 sierpnia 1999 r. przełożony powoda w żadnym miesiącu nie złożył wniosku o przyznanie powodowi omawianego dodatku, należał się on powodowi za cały okres sporny.

Sąd Okręgowy-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Lublinie wyrokiem z dnia 31 stycznia 2000 r., po rozpoznaniu sprawy na skutek apelacji strony pozwanej, zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że oddalił powództwo. Przynajmniej Sąd drugiej instancji dokonał innych ustaleń niż Sąd Rejonowy. Ustalił mianowicie, że w pozwanym Urzędzie na podstawie uchwały [...] Rady Miejskiej w C. z dnia 22 marca 1999 r. w sprawie regulaminu organizacyjnego Urzędu nastąpiła likwidacja Wydziału Spraw Obywatelskich. Nowo utworzony Wydział Spraw Administracyjnych nie jest tożsamy pod względem działania i kompetencji z wydziałem zlikwidowanym, gdyż otrzymał do realizacji także nowe, inne zadania, np. zadania z ustawy o Policji, nadzór nad działalnością stowarzyszeń wyższej użyteczności, załatwianie spraw dotyczących obywatelstwa i inne. Również likwidacja stanowiska pracy powoda nie była pozorna, lecz rzeczywista. Natomiast nieistotny charakter miała zmiana nazw stanowisk osób kierujących wydziałami, gdyż dotychczasowi „kierownicy” stali się „dyrektorami”. Zatem na przeniesienie powoda na inne stanowisko zezwalał art. 10 ust. 1a ustawy z dnia 16 września 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych (Dz.U. Nr 31, poz. 214 ze zm.), do którego stosowania odsyła art. 7 ustawy z dnia 22 marca 1990 r. o pracownikach samorządowych, w brzmieniu ustalonym art. 11 pkt 4 ustawy z dnia 29 grudnia 1998 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z wdrożeniem reformy ustrojowej państwa (Dz.U. Nr 162, poz. 1126).

Gdy chodzi o dodatek służbowy, to z § 5 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 lipca 1990 r. regulującego sprawę wynagradzania pracowników samorządowych oraz z § 2 regulaminu obowiązującego w pozwanym Urzędzie wynika, że sporny dodatek ma charakter uznaniowy. Zależy on bowiem od charakteru, złożoności pracy i osiągniętych efektów, natomiast nawet spełnienie wszystkich warunków pozytywnych i brak przesłanek negatywnych nie gwarantuje pracownikowi prawa do tego dodatku.

Od powyższego wyroku powód złożył kasację opartą na zarzucie naruszenia prawa materialnego wskutek błędnej wykładni i niewłaściwego zastosowania przepi-

sów: 1) art. 7 ustawy z dnia 22 marca 1990 r. o pracownikach samorządowych, w brzmieniu nadanym art. 11 pkt 4 ustawy z dnia 29 grudnia 1998 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z wdrożeniem reformy ustrojowej państwa (Dz.U. Nr 162, poz. 1126), 2) art. 10 ust. 1a ustawy z dnia 16 września 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych (Dz.U. Nr 31, poz. 124 ze zm.) w wyniku przyjęcia przez Sąd Okręgowy, że zaszły okoliczności pozwalające przenieść powoda, jako pracownika mianowanego, ze stanowiska kierownika Wydziału Spraw Obywatelskich na inne stanowisko służbowe oraz 3) art. 5 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 lipca 1990 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz.U. Nr 111, poz. 493 ze zm.) przez przyjęcie, że dodatek służbowy nie był stałym składnikiem wynagrodzenia powoda, a zwłaszcza że dodatek ten miał charakter uznaniowy.

Przytaczając powyższe podstawy powód wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku przez przywrócenie do pracy na poprzednio zajmowanym stanowisku.

Strona pozwana w odpowiedzi na kasację wniosła o oddalenie kasacji bądź o jej odrzucenie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Według art. 393¹¹ KPC Sąd Najwyższy rozpoznaje sprawę w granicach kasacji, które w myśl art. 393³ KPC wyznaczają podstawy kasacji i jej wnioski. Podstawami kasacji są podane przez skarżącego przepisy prawa materialnego i przepisy postępowania, które - jego zdaniem - zostały zaskarżonym wyrokiem naruszone (art. 393¹ KPC), natomiast wnioski kasacji wskazują na to, jaki jest zakres zaskarżenia kasacją (czy dotyczy całego wyroku czy też jego części) i jakiego rozstrzygnięcia żąda skarżący (uchylenia czy też zmiany wyroku). Zastrzeżenie zawarte w przepisie art. 393¹¹ KPC, iż Sąd Najwyższy rozpoznaje sprawę „w granicach kasacji”, oznacza, że jest on związany wskazanymi w kasacji podstawami i wnioskami.

Gdy chodzi o przedmiotową sprawę, to należy zwrócić uwagę na okoliczność, że jako podstawę kasacji powód podał tylko naruszenie prawa materialnego, zaś wniosek kasacyjny zawierał jedynie żądanie zmiany zaskarżonego wyroku w części rozstrzygającej o przywróceniu do pracy. Z faktu tego wyniknęły następujące konsekwencje: po pierwsze - zasadność zarzutu naruszenia prawa materialnego mógł Sąd Najwyższy oceniać w odniesieniu do ustalonego w sprawie stanu faktycznego oraz po wtóre - Sąd Najwyższy nie mógł wyjść poza granice kasacji i oceniać zasadności

roszczenia nie objętego zakresem zaskarżenia ani też wydać w tym przedmiocie jakiegokolwiek orzeczenia. Konieczność przestrzegania powyższych reguł sprawiła zatem, że Sąd Najwyższy rozpoznał kasację od wyroku Sądu Okręgowego wyłącznie w części oddalającej powództwo o przywrócenie do pracy. Zgodnie bowiem z wnioskiem skarżącego, zmiana zaskarżonego orzeczenia miała dotyczyć tylko tej części.

Sąd Okręgowy ustalił, że powód, jako mianowany urzędnik samorządowy, zajmował od 20 listopada 1998 r. stanowisko kierownika Wydziału Spraw Obywatelskich. Na podstawie uchwały [...] Rady Miejskiej w C. z dnia 22 marca 1999 r. w sprawie Regulaminu Organizacyjnego Urzędu nastąpiła likwidacja tego Wydziału wraz z zajmowanym przez powoda stanowiskiem. Nowo utworzony Wydział Spraw Administracji jest pod względem zakresu działania i kompetencji innym wydziałem, choć przejął również zadania zlikwidowanego Wydziału Spraw Obywatelskich. Wydział Spraw Administracyjnych powstał w związku z reformą ustrojową państwa oraz w związku z tym, że od dnia 1 stycznia 1999 r. miasto C. uzyskało status miasta na prawach powiatu. W uchwale nr 45/99 z dnia 5 maja 1999 r. Zarząd Miasta ustalił szczegółowy zakres działania poszczególnych wydziałów Urzędu Miasta, w tym również Wydziału Spraw Administracyjnych, rozszerzając ten zakres między innymi o sprawy dotyczące obywatelstwa, wydawania zezwoleń na działalność gospodarczą w zakresie drobnej wytwórczości zagranicznym osobom prawnym i fizycznym, nadzoru nad działalnością stowarzyszeń wyższej użyteczności. Zatem likwidacja stanowiska powoda była rzeczywista. Uzasadniała więc obowiązek przeniesienia go na inne stanowisko. Obowiązek ten obciążał stronę pozwaną z mocy art. 10 ust. 1a ustawy z dnia 16 września 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych, zaś do stosowania tego przepisu odsyłał stronę pozwaną art. 7 ustawy z dnia 22 marca 1990 r. o pracownikach samorządowych, w brzmieniu nadanym temu przepisowi art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 29 grudnia 1998 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z wdrożeniem reformy ustrojowej państwa (Dz.U. Nr 162, poz. 1126). W ocenie Sądu Okręgowego, stan faktyczny sprawy odpowiadał dyspozycji art. 10 ust. 1a ustawy z dnia 16 września 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych, gdyż nastąpiła likwidacja dotychczasowego stanowiska powoda, wobec czego jego dalsze zatrudnienie na tym stanowisku stało się też niemożliwe.

Odnosząc się do kasacji należy zauważyć, że skarżący nie zakwestionował formalnej likwidacji stanowiska kierownika Wydziału Spraw Obywatelskich. Stwierdził jedynie, że nie była to likwidacja faktyczna, lecz pozorna, gdyż „merytorycznie sta-

nowisko dyrektora Wydziału Spraw Administracyjnych odpowiada stanowisku kierownika Wydziału Spraw Obywatelskich", a zatem nadal istnieje. W tej wszakże kwestii - co należy podkreślić - inne są ustalenia Sądu Okręgowego, które należało uznać za wiążące, ponieważ nie zostały podważone przez skarżącą w sposób wymagany art. 393³ KPC, tj. przez wskazanie naruszonych przepisów postępowania jako drugiej podstawy kasacji i odpowiedniego uzasadnienia tej podstawy. W tej sytuacji zarzut naruszenia przepisów, które zastosował Sąd Okręgowy, okazał się niezasadny.

Z przytoczonych zatem względów Sąd Najwyższy orzekł o oddaleniu kasacji (art. 393¹² KPC).

=====